

A szóbeli vizsga menete

31. § (1)¹⁹⁸ A középszintű szóbeli tételsorokat a kérdező tanár, vagy a kormányhivatal által működtetett vizsgabizottság esetén a Hivatal – az ágazati szakmai vizsgatárgyak esetén a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal – az írásbeli vizsgák befejezését követően a központi követelményekre épülő vizsgatárgyakhoz a miniszter által kiadott vizsgakövetelmények, illetve a helyi tantervekben található témakörök alapján állítja össze. A tételsorokat a Hivatal elektronikus formában átadja a kormányhivatalnak. A tételsorról legalább egy másolati példányt készíteni kell. Ha az érettségi vizsgát középiskolában szervezik, a tételek elkészítésénél alkalmazni lehet a helyi tantervben található követelményeket is.

(2)¹⁹⁹ Az igazgató által megküldött tételsorokat a vizsgabizottság elnöke aláírásával jóváhagyja, megőrzi, és a vizsgabizottság előzetes értekezletén átadja a kérdező tanárnak. Ha a vizsgabizottság elnöke úgy ítéli meg, hogy a középszintű szóbeli tételsor eltér a vizsgatárgy részletes követelményeitől, az igazgató útján azonnal felhívja a kérdező tanárt az érintett szóbeli tételeknek a vizsgakövetelmények szerinti átdolgozására.

(3)²⁰⁰ A helyi tanterv követelményei alapján készített tétel csak attól a vizsgázótól kérhető számon, aki a középiskolával az érettségi vizsga idején tanulói jogviszonyban áll.

(4)²⁰¹ A szóbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladatot egyszeri alkalommal kell bemutatni, előadni és ennek alapján kell a vizsgázó teljesítményét értékelni (pl. éneklés, tornagyakorlat). A gyakorlati vizsgáztatás során a vizsgázó felkészülési és feleltetési idejére a 35. § (2)–(3) bekezdésében meghatározottakat akkor kell alkalmazni, ha a vizsgatárgy általános követelményei vagy az akkreditált vizsgatárgy követelményei eltérően nem rendelkeznek.

(5)²⁰² Ha a vizsgázó egy vizsgatárgy gyakorlati vizsgarészének teljesítésére – neki fel nem róható okból – képtelenné válik, az igazgató engedélyével, a Hivatal, valamint a kormányhivatal egyidejű és azonnali értesítése mellett az adott vizsgatárgy helyett másik vizsgatárgyat választhat, vagy a gyakorlati vizsgarészt szóbeli vizsgarésszel pótolhatja. Amennyiben a vizsgázó új vizsgatárgyat választ, ám annak írásbeli vizsgája már lezajlott, az írásbeli vizsgát szóbeli vizsgával pótolhatja. Ebben az esetben a vizsgát a 37. § (3) bekezdése szerint kell megszervezni és minősíteni.

32. §²⁰³

33. § (1)²⁰⁴ A szóbeli vizsga megkezdése előtt a vizsgabizottság elnöke a jegyzőnek és a kérdező tanárnak átadja a vizsgázókról kiállított osztályozó ív egy-egy példányát.

(2)²⁰⁵ A szóbeli vizsga megkezdése előtt a vizsgabizottság elnöke tájékoztató értekezletet tart, amelyen ismerteti a vizsgázókkal a vizsgabizottság őket érintő döntéseit, az írásbeli vizsgán elért eredményeket, a szóbeli vizsgával kapcsolatos tudnivalókat, az érettségi vizsgát követő eredményhirdetés helyét és idejét, átadja a vizsgabizottság által hozott határozatokat, és ismerteti a vizsgabizottság döntése elleni jogorvoslat lehetőségét.

(3)²⁰⁶ A szóbeli vizsgán a vizsgabizottság tagjai közül egyidejűleg legalább háromnak – az elnöknek és a vizsgabizottság két tagjának – jelen kell lennie. A vizsgabizottság elnöke – a vizsga folytatása mellett – a vizsga helyiségét indokolt esetben, a szükséges ideig elhagyhatja, ha a háromtagú bizottság működése biztosított. Távollétében helyettesítését az általa kijelölt kérdező tanár látja el. Fel kell függeszteni a szóbeli vizsgát addig, ameddig a megfelelő számú bizottsági tag jelenléte nem biztosítható.

34. § (1)²⁰⁷ A szóbeli vizsga – beleértve a tételhúzást is – reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizennyolc óráig tarthat.

(2) A vizsgázónak legalább harminc perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdí a vizsgát, amelybe beosztották.

(3)²⁰⁸

35. § (1) A szóbeli vizsga nyilvánosságát a vizsgabizottság elnöke hivatalból vagy kérelemre korlátozhatja, illetve zárhatja ki. Ki kell zárni a nyilvánosságot, ha azt a vizsgázó érdeke indokolja. A vizsgabizottság munkájában közreműködők nem zárhatók ki a szóbeli vizsgáról. A nyilvánosság kizárásával kapcsolatos döntést a vizsga jegyzőkönyvében meg kell indokolni, és a vizsga helyszínén közzé kell tenni.

(2)²⁰⁹ Minden vizsgázónak – az idegen nyelv kivételével – vizsgatárgyanként harminc perc gondolkodási időt kell biztosítani a felkészülésre. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania.

(3)²¹⁰ Egy-egy vizsgatárgyból a feleltetés időtartama – ha e szabályzat másképp nem rendelkezik – középszintű vizsga esetén tizenöt percnél több nem lehet.

(4)²¹¹ Az egyes vizsgatárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgaszervező intézmény gondoskodik.

(5) A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik.

36. § (1)²¹² A szóbeli vizsga megkezdése előtt a vizsgabizottság elnöke meggyőződik a vizsgázó személyazonosságáról. A szóbeli vizsgán a tételt a vizsgázó húzza, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét – ha a részletes vizsgakövetelmények másként nem rendelkeznek – a vizsgázó határozza meg. A kihúzott tétel sorszámát rá kell vezetni az osztályozó ívre.

(2)²¹³ A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad vagy súlyosan téved, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

(3)²¹⁴

(4)²¹⁵ A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte vagy a tétel kifejtésében elakadt, illetve súlyosan tévedett. A vizsgázó a tétel kifejtésében akkor szakítható félbe, ha súlyosan tévedett, vagy a rendelkezésre álló idő letelt.

(5)²¹⁶ Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagából teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el a szóbeli vizsgarészre adható összes pontszám 12%-át, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd a százalékos minősítést és az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani. Ha a vizsgázó a póttétel húzásától elzárkózik, ezt a tényt a jegyzőkönyvben rögzíteni kell.

(6)²¹⁷ Ha vizsgázó a feleletet befejezte, a következő vizsgatárgyból történő tételhúzás előtt, szükség esetén a vizsgahelyiséget rövid időre elhagyhatja.

37. §²¹⁸ (1)²¹⁹ A 6. § (7) bekezdése alapján a vizsgázó kérelmére, az igazgató engedélye alapján

a) a 35. § (2) bekezdésben meghatározott időt legfeljebb húsz perccel meg kell növelni,

b) engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsgát írásban tegye le,

c)²²⁰ lehetővé kell tenni, hogy a vizsga közben a szakvéleményben előírt vagy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt (pl. számológép) használja,

d)²²¹ a tanuló a vizsgán mentesülhet az értékelés egy vagy több része alól, ha a középiskolában a megfelelő tantárgyból nem mentesítették az értékelés, minősítés egésze alól.

(2) Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után, külön helyiségben, felügyelő tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére középszintű vizsga esetén harminc percet, emelt szintű vizsga esetén negyven percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a kérdező tanár felolvassa.

(3)²²² Ha a vizsgázónak a 6. § (7) bekezdése vagy az e rendelet 24. § (4) bekezdés b) pontja, illetve 31. § (5) bekezdései alapján engedélyezték, hogy az írásbeli vagy a gyakorlati vizsgarész helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli vagy gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez

rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kihúzása előtt legalább tíz perc pihenőidőt kell adni. A vizsgázó a pihenőidő alatt a vizsgatermet nem hagyhatja el. Amennyiben a vizsgázó a gyakorlati vizsgarészt szóbeli vizsgarésszel pótolja, a törzslapján, az érettségi bizonyítványában, tanúsítványában ezt a tényt – záradék formájában – fel kell tüntetni.

38. § ²²³ (1) ²²⁴ Ha a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a kérdező tanár rávezeti az általa javasolt értékelést az osztályozó ívre.

(2) Azt követően, hogy a vizsganapon valamennyi vizsgázó befejezte a vizsgázást, előzetesen értékelni kell az azon a napon vizsgázók teljesítményét. A javasolt értékelést az elnök által vezetett osztályozó ívre kell ráírni.

39. § (1) Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el (pl. társának segítséget nyújt, vagy társa segítségét veszi igénybe, meg nem engedett eszközt használ), vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását, a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

(2) Az igazgató a szóbeli vizsga szünetében vagy a befejezését követően haladéktalanul részletes jegyzőkönyvet készít a szabálytalanság elkövetéséről. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a meghallgatottak nyilatkozatát, minden olyan eseményt, körülményt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet vizsgabizottság elnöke és jegyzője, továbbá az, akit meghallgattak, írja alá. A vizsgázó külön véleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

40. § (1) ²²⁵ Ha a vizsgázó fel nem róható okból a szóbeli vizsgán nem jelenik meg, vagy a vizsga helyszínéről engedéllyel eltávozik, illetve a megkezdett vizsgát engedéllyel nem fejezi be, a szóbeli vizsgát – ha erre lehetőség van – az igazgató engedélyével az adott vizsganapon vagy az adott vizsgaidőszak másik vizsganapján megismételheti, illetve ha erre nincs mód, másik vizsgaidőszakban, pótló vizsgát tehet.

(2) ²²⁶ Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgáról felróható okból távol marad, vagy a vizsga helyszínéről engedély nélkül eltávozik, illetve a megkezdett vizsgát engedély nélkül nem fejezi be, azokból a vizsgatárgyakból, amelyekből nem tett szóbeli vizsgát, másik vizsgaidőszakban javítóvizsgát tehet.

(3) E § alkalmazásában a vizsgázónak fel nem róható ok, minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.